

Kysymykset ja vastaukset

1. Mikä on tuleva eläkeikä?

Nykyinen alin vanhuuseläkeikä 63 vuotta nostetaan asteittain vuoteen 2027 mennessä 65 vuoteen. Ikäraja määräytyy syntymävuoden perusteella:

1955	63 v. 3 kk
1956	63 v. 6 kk
1957	63 v. 9 kk
1958	64 v.
1959	64 v. 3 kk
1960	64 v. 6 kk
1961	64 v. 9 kk
1962	65 v.

Vuoden 2027 jälkeen alin vanhuuseläkeikä sidotaan elinajan odotteen kehitykseen. Pidetään työssäoloajan ja eläkkeellä oloajan suhdetta ennallaan.

2. Mitkä ovat eläkkeiden karttumasäännöt?

- Työeläkkeiden karttumasääntöihin tehdään remontti. Nykyisin eläkettä ansaitaan 1,5 % vuodessa 53 vuoden ikään asti, 1,9 % ikävälillä 53–62 vuotta ja 4,5 % ikävälillä 63–67 vuotta (ns. kannustinkarttuma).
- Sopimuksessa kannustinkarttuma ja korotettu karttuma poistetaan kokonaan. Karttuma on siirtymäkauden jälkeen kaikilla 1,5 % vuodessa koko työuran ajalta.
- Kannustinkarttuma korvataan ns. lykkäyskorotuksella. Jos työntekijä ei käytä oikeuttaan vanhuuseläkkeeseen, maksetaan 0,4 prosentin lykkäyskorotusta jokaista lykkäyskuukautta kohti.
- Karttumamuutokset tulevat voimaan 1.1.2017 alkaen. Karttumissa on siirtymäsäännös, jonka mukaan karttuma 53–62-vuotiailla on 1,7 % vuodessa vuosina 2017–2025.

3. Mitä tapahtuu vakuuttamisvelvollisuudelle?

- Työeläketurvan vakuuttamisvelvollisuuden alaikäraja laskee 18 vuodesta 17 vuoteen.
- Vakuuttamisvelvollisuuden yläikäraja on nykyisin 68 vuotta.
- Vakuuttamisvelvollisuuden ja vanhuuseläkkeen yläikäraja kytketään vanhuuseläkkeen alaikärajaan siten, että näiden ikärajojen ero säilyy 5 vuotena. Ikäraja tarkistetaan täysinä vuosina. Sen jälkeen kun vanhuuseläkkeen alaikäraja on noussut 65 vuoteen, yläikärajojen muuttaminen ratkaistaan erikseen.

4. Mikä on eroamisikä?

- Nykyinen eroamisikä on 68 vuotta. Työsuhde päättyy automaattisesti ilman irtisanomista henkilön täyttäessä eroamisiän. Työnantaja ja työntekijä voivat kuitenkin sopia työnteon jatkamisesta. Jatkossa eroamisikä seuraa vanhuuseläkkeen yläikärajaa.

5. Mikä on ns. työuraeläke?

- Työkyvyttömyyseläkettä täydennetään pitkän työuran tehneille 63 vuotta täyttäneille tarkoitettulla erityisellä työkyvyttömyyseläkkeellä (työuraeläke).

- Eläkkeen saantiedellytykset ovat nykyisen työkyvyttömyyseläkkeen saantiedellytyksiä lievemmat.
- Pitkällä työuralla tarkoitetaan 38 vuoden työuraa, jota on tehty vähäisin poikkeuksin rasittuneisuutta ja kuluneisuutta aiheuttavassa työssä.

6. Mitä tapahtuu osa-aikaeläkkeelle?

- Osa-aikaeläke lakkautetaan eläkelajina kokonaan. Sen tilalle tulee osittainen varhennettu vanhuuseläke siihen saakka, kun työntekijä siirtyy vanhuuseläkkeelle.
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen alaikäraja on alussa 61 vuotta.
- Eläkkeen määrä on 25 tai 50 prosenttia eläkkeen alkamiseen mennessä karttuneesta eläkkeestä.
- Eläkettä tarkistetaan varhennusvähennyksellä, joka on 0,4 prosenttia jokaista varhennuskuukautta kohti. Tällä tavoin osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen käyttö pienentää myöhempää täyttä vanhuuseläkettä.
- Toisin kuin nykyinen osa-aikaeläke, osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saaminen ei edellytä siirtymistä osa-aikatyöhön.

7. Mitä tapahtuu ns. työttömyysputkelle?

- Työttömyysputken nykyinen alaikäraja on noin 57 vuotta ja yksi kuukausi. 1955 ja 1956 syntyneillä ikäraja on 58 vuotta ja yksi kuukausi. 1957 ja sen jälkeen syntyneillä ikäraja on 59 vuotta ja yksi kuukausi.
- Sopimuksen mukaan ikäraja nousee yhdellä vuodella vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneillä (putki-ikä 60 vuotta ja yksi kuukausi).

8. Mitä tapahtuu ennen vuotta 2025 ja mitä sen jälkeen?

- Suuri osa muutoksista tulee voimaan 1.1.2017 alkaen. Vuoden 2027 jälkeen elinajan muutos vaikuttaa vanhuuseläkkeen ikärajaan.
- Uudet karttumasäännöt tulevat täysimääräisesti voimaan vuonna 2026.
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen ikäraja on 61 vuotta uudistuksen alussa ja nousee 62 vuoteen vuoden 2025 alusta.
- Vuoden 2025 jälkeen alin vanhuuseläkeikä sidotaan elinajan odotteen kehitykseen. Mikäli ihmisten elinikä edelleen nousee, nousee myös vanhuuseläkeikä.

9. Mitä tapahtuu eläkkeiden tasolle?

- Vanhuuseläkkeen ja työkyvyttömyyseläkkeen tasot nousevat koska ansainta-aika pitenee.
- Karttumasäännösten muutokset alentavat eläkettä.
- Eläkkeen laskennassa käytetään nykyisin ansioita, joista ensin tehdään työntekijän eläkemaksua vastaava vähennys (ns. PTEL-vähennys).
- Sopimuksessa työntekijän TyEL-maksun eläkevähenteisyydestä luovutaan. Tämä puolestaan korottaa eläkkeiden tasoa.

10. Mikä on tuleva TyEL-maksutaso?

- Vuoden 2012 työurasopimuksessa sovittiin, että vuosina 2015 ja 2016 TyEL-maksuun tulee 0,4 prosenttiyksikön korotukset, jotka jakautuvat puoliksi työnantajan ja työntekijän maksun kesken.
- Tämän mukaisesti kokonaismaksu on 24,0 % vuonna 2015 ja 24,4 % vuonna 2016.
- Nyt on sovittu, että maksuun tehdään tilapäinen 0,4-prosenttiyksikön alennus vuonna 2016 ja että maksu on 24,4 % vuosina 2017–2019.
- Eläketurvakeskuksen pitkän aikavälin arvion mukaan tämä maksutaso on riittävä myös vuoden 2019 jälkeen.

11. *Mitä vaikutuksia tällä sopimuksella on kansantaloudelle?*

- Uudistus pienentää julkisen talouden kestävyysvajetta runsaan prosenttiyksikön.
- Uudistus edistää työllisyyttä ja turvaa eläkkeiden rahoituksen pitkällä aikavälillä.
- Tällä sopimuksella toteutetaan työurasopimuksessa asetettua tavoitetta nostaa eläkkeelle siirtymisen odotetta 62,4 ikävuoteen vuoteen 2025 mennessä.
(Viime vuoden lopussa odote oli 60,9 vuotta)

Mitä tapahtuu jo maksussa oleville eläkkeille tai eläkkeille, jotka on ansaittu ennen vuotta 2017?

Eläkeuudistus ei koske jo maksussa olevia eläkkeitä. Ennen vuotta 2017 karttuneet eläkkeet säilyvät muuttumattomina.